

Poštni Glasnik

Stanovsko in strokovno glasilo „Zveze poštne organizacij za Slovenijo v Ljubljani“.

Izhaja 1. in 15. v mesecu.

Cena: - Za poštne uslužbenke po 48 kron, za druge naročnike po 60 kron na leto.

Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani. — Reklamacije, oglase in drugo na upravništvo lista (Gospodarski urad poštnega in brzozajnega ravnateljstva.) Rokopisi se ne vračajo.

Letnik I.

V Ljubljani, dne 15. maja 1921.

8. številka.

Tovariši in tovarišice!

V vsaki številki „Poštnega Glasnika“ smo opozarjali in prosili naše naročnike, da naj redno plačujejo naročnino za list. Vendar nekateri tovariši in tovarišice tega ne upoštevajo. Nad 300 naročnikov še do sedaj ni razumelo tega, da je pričel list s 1. marcem izhajati po dvakrat na mesec, in da je list seveda dražji.

Vse tiste, ki naročnine še niso doplačali, prosimo naj to store takoj, ali pa naj list odpovedo. Kdor je prvotno plačal za pol leta 12 kron, mora doplačati še 12 kron, potem ima list do konca junija plačan, 1. julija pa je zopet plačati 24 kron za drugo polletje. Vsi naročniki so dobili s 4. številko položnice, 1. julija pa jih dobe zopet.

Vsakdo ve, da lista ne moremo izdajati brez denarja. Ako bo tako malo razumevanja zanj, bo moral prenehati, kar nam gotovo ne bo v čast in tudi ne v korist.

Prosimo malo več točnosti in razumevanja.

Uredništvo in upravništvo.

Izza zadnjega poštnega kongresa v Madridu.

(Dalje.)

Opij, morfij in kokain se s pisemsko pošto ne smejo pošiljati.

Glede zračne poštne službe naj se poštne uprave same domenijo.

Glavna pogodba stopi 1. januarja 1922 v veljavo. Pristojbinske postavke sme vsaka dežela že pred tem dnem uveljaviti. V tem slučaju mora mesec dni pred uveljavljenjem obvestiti, po potrebi tudi brzozajno, mednarodni urad.

Od različnih sprememb v izročilnih določilih glavne pogodbe je omeniti, da morajo pošiljatve „poste restante“ imeti v napisu ime prejemnika, da se klišiji smatrajo za vzorce in da bo izhajalo odslej glasilo „L'Union postale“ tudi v španskem jeziku, tedaj v 2 romanskih (francoskem in španskem), nemškem in angleškem. Na katerem kongresu se bodo udeležniki spomnili, da so tudi še slovanski jeziki na svetu?

V dogovorih se je sklenilo med drugim:

1. Za poštne nakaznice najvišji znesek 1000 frankov v zlatu.

2. Za pisma z napovedano vrednostjo veljajo iste pristojbine kot za priporočena pisma. Zavarovalnina ostane ista, t. j. 5 centimov za vsakih 300 frankov pri prevažanju po suhem in 10 centimov pri prevažanju po morju. Predajne uprave pa imajo pravico pobirati druge

pristojbine, vendar ne več kot 50 centimov za vsakih 300 frankov.

3. Za poštne pakete je maksimalna teža 10 kg, vendar smejo posamezne dežele ostati kot doslej pri 5 kg. Pristojbina iznaša tolikrat po 30 ali 90 centimov (za pakete do 1 kg, od 1 do 5 kg ali od 5 do 10 kg), kolikor uprav je udeleženih pri tranzitu po suhem, več pristojbina, ki pripada predajni in naslovni deželi, kj pa ne sme biti višja od one, ki se pobira v tuzemskem prometu teli dežel za pakete iste teže. K temu pride lahko še pristojbina za pomorski tranzit, ki se ravna po teži in daljavi, in zavarovalnina (kot pri denarnih pismih). Naslovne dežele smejo računati za vsak paket 50 centimov dostavnine. Glede povzetij in nujnih paketov se smejo države med seboj domeniti. Za izgubo, oropanje ali poškodbo paketa se plača do teže 1 kg 10 frankov, za pakete od 1 do 5 kg 25 frankov in za pakete od 5 do 10 kg 40 frankov.

4. Časopisna služba. Tu je ostalo pri starem dogovoru razen nekaterih izprememb v obratni službi.

5. Poštno-čekovna služba. — Kongres je izdelal dogovor glede čekovne (preodkazilne) službe, katerega je podpisalo 27 zveznih dežel in kolonij, med temi tudi naša kraljevina. Po tem dogovoru sme vsak imetnik poštno-čekovnega računa, ki stanuje v deželi, ki je k dogovoru pristopila, preodkazovati denarne zneske iz svoje čekovne imovine na poštno-čekovni račun imetnika, ki stanuje v eni izmed zveznih dežel. Vsaka uprava sme določiti, do katerega najvišjega zneska sme imetnik (udeležnik) v enem dnevu ali v gotovem roku preodkazati.

Vsaka uprava določi sama denarni tečaj, po katerem se predkazani zneski preračunavajo v denarno veljavo naslovne dežele. Pristojbina za predkazanje ne sme prekoračiti tisočinke predkazane vsote. Tudi sme določiti sama gotov znesek kot najmanjšo pristojbino, ki pa ne sme presegati 20 centimov v zlatu ali protivrednosti, ki mora kolikor mogoče natančno odgovarjati denarni vrednosti ali pari zaveznih dežel. Za vknjižbo predkaza v poštno-čkovnem računu se ne sme zaračunati višja pristojbina nego se za enak posel zaračunava v tuzemskem prometu. Imetnik računa mora vsakemu predkazalnemu nalogu predložiti obvestilo, čigar zadnja stran se sme uporabljati za osebna pisemska poročila na prejemnika. Obvestila se morajo prejemniku brez pristojbine dostaviti.

Dne 30. novembra 1920 so se zbrali delegati k sklepnemu zborovanju, na katerem so bile podpisane razne pogodbe in dogovori. Sklenilo se je, da bo prihodnji poštni kongres l. 1924 v Stockholmu.

Sklepne govore sta imela predsednik kongresa de Colombi in starostni predsednik, italijanski delegat Delmati.

Prvi je med drugim izvajanjem govoril besede, značilne za prvi kongres po vojni.

„Okolščine, v katerih se je sestel kongres v Madridu, niso dopustile, da bi kongres uresničil ves napredek, ki so ga od njega pričakovali udeleženci rimskega kongresa. Gospodarski odnošaji, pod katerimi trpi danes mnogo dežel, so uničili marsikak up, ki ga goje naši odjemalci, na zboljšanje poštne razmere. Upajmo, da bo imel prihodnji kongres v tem pogledu več uspeha in pričakujemo, da bo takrat svetovni položaj tak, da bo poštna zveza zopet napravila korak naprej. S tem ne rečem, da delo, ki ste ga izvršili, ne bo prineslo sadu. Ali ni že to veliko, da se je posrečilo, na dan, ko je trčil z glavo celi svet, združiti zastopnike vseh narodov ter uprizoriti dejanje, v katerem se nasprotniki skupno prizadevajo, da bi pripravili tla mirovni zgradbi v pravem pomenu besede.

Skoro isti smisel so imele besede starostnega predsednika Delmatija, ko je očrtal delovanje kongresa. Navedem tukaj samo te besede:

„Eden naših najvrlejših strokovnih prijateljev je opomnil, da je bila naša naloga veličastna, toda nekoliko mučna, ker smo morali poseči pa nazadnjaških ukrepov. Gospodarski položaj skoro vseh dežel sveta nas je v resnici prisilil, da smo zvišali pristojbine, medtem ko je mnogo javnih zavodov in zasebnikov želelo, da jih znižamo. Pristojbinske postavke, ki smo jih sprejeli in posebne pravice, ki smo jih upravam pustili glede njih izvajanj, tvorijo pravo sredino med večjimi obratnimi izdatki posameznih dežel in obvezanci vsake dežele napram drugim glede prevažanja pisemske pošte in drugih dajatev. Občno mnenje bo morebiti izreklo nad nami zelo strogo sodbo, toda naša vest se bo čutila pomirjena z ozirom na dejstvo, da nam naša pooblastila niso

dopustila, da bi se pregrešili proti narodno-gospodarskemu zakonu, po katerem mora cena produkta pasti konzumentu v breme. Ako bi se bili od tega osnovnega nauka oddaljili, bi učinili največjo nepravilnost. Smoter in hasen kongresov ne obstojita samo v uresničenju mogočnega napredka, niti v znižanju pristojbin, ona raztezata svoj vpliv tudi na moralno stran in ponosni moramo biti, da je bilo tako tudi na našem kongresu, in da smo zopet dokazali, da se duh, ki veje v naših zborovanjih, ne da nikoli voditi od nestvarnih razmišljanj. Ako nam sedanji nesrečni odnošaji niso dovolili, biti darežljivi in velikodušni, moramo vendar poskusiti, da omlimo posledice svojih sklepov in pripravimo za prihodnji kongres najdalekosežnejše reforme.

Po 2 mesečnem delu se je VII. poštni kongres razšel.
Fr. Sem.

Malči Lenardova (Turjak):

Celibat poštne uradnic.

(Odgovor g. F. P. viš. poštarju.)

Ne more biti čista struga,
če val se v njej vali nečist,
ne more drug ljubiti druga,
če vlada v srcu mu zavist.

A. Medved: „Resje in bilje“.

Odložila sem Medveda in posegla ponovno po „Poštnem Glasniku“ št. 7 ter pričela analizirati od stavka do stavka diskuzijo gospoda tovariša F. P. o važnejših koristih pragmatiziranja poštne uradnikov in uradnic.

Ni moj namen odgovarjati gospodu tovarišu na njegove posamezne odstavke o njegovih važnih koristih pragmatiziranja. Prepustiti hočem to gospodu tovarišu O. in drugim, da obračunajo z njim. Moj namen je edino, da mu odgovorim na njegova reakcionarna izvajanja glede celibata nas poštne uradnic.

Gospodu tovarišu je nerazumljivo, zakaj naj bi se odpravil celibat za tovarišice, ker baje govori toliko tovarišev zoper njega. Gospod tovariš meni, da za službo vneta poštna uradnica ne more biti dobra gospodinja in obenem skrbna mati svojih otrok, ali pa narobe.

H koncu nam našteva nekaj praveških, izrabljenih aforizmov, češ, da je naloga omožene ženske: da skrbi za vzgojo svojih otrok, da skrbno vodi gospodinjstvo, skratka, da posveti vse svoje moči materinstvu in gospodinjstvu. Za druga opravila ji po njegovem naznanju ne more in ne sme preostajati časa. Njene misli bi ji uhajale na dom k otrokom, gospodinjstvu, država bi ji morala dovoljevati poleg normalnih še drugačne dopuste, kar bi bilo kvarno službi in državi.

Tako svobodomiselnost, humano in socijalno zastopa gospod tovariš koristi svojih tovarišič!

Naj mi ne zameri g. tovariš, ako mu spoštljivo povem, da je prešla mimo njega zadnja doba, v kateri se je po raznih strokovnih, političnih in nepolitičnih

Zlatorog

Ne kupujte importiranega inozemskega mila, kajti to milo je veliko dražje. Vsaka gospodinja mora dandanes štediti, zato naj rabi samo

ZLATOROG-MILO

katero je v kakovosti vsem importiranim milom zajamčeno enakovrstno, ako ne boljše.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta števil. 7.

listih in revijah toliko pisalo in govorilo o enakih pravicah in dolžnostih moških in žensk.

Gospodu tovarišu se vidi, da ne živi s časom, da ne zasleduje razprav in debat, da ne proučuje osnutkov in določb najnovejših modernih ustav in državljanskih zakonov, v katerih bistvenih in glavnih točkah sta mož in žena enakopravna in enakovredna.

Gospod tovariš pozablja, da smo me ženske tudi članice države ter da morajo za nas veljati prav tako zakoni, kakor za moške.

Gospod dopisnik nas hoče ukovati še nadalje v okove in oklepe in nas pragmatizirati na način, kakor nas je pragmatizirala uprava žalostnega spomina s tem, da se nas za nedogledno dobo brezvestno in brezstidno priklene k zibeli in ponvi.

Bi bila taka ženska svobodna članica na demokratskih načelih zgrajene svobodne države?

Nikakor ne!

Gospod tovariš pozablja, da sta mož in žena po zakonskih določbah povsem enaka v svojih dolžnostih in pravicah.

Namen zakona ni, da morda mož ženo ali žena moža za življenje preskrbi, da mu olajša ali olepša življenjski obstanek, ampak namen zakona je, da se dve osebi raznih spolov duševno in telesno združiti, da imata otroke, katere morata po božjih in posvetnih postavah skrbno in vestno vzgajati v prid celemu človeštvu in v prid domovine.

Iz tega sledi, da nima le žena, ampak tudi mož sveto očetovsko dolžnost, da skrbi ne le za lastno, ženo in rodbinsko stanovanje, hrano, obleko in za vzgojo svojih otrok, ampak, da si oba v vsakem položaju in slučaju, v sreči in nesreči z vsemi silami duha, srca in telesa, podpirata.

Ali si moremo misliti skrbnega, vestnega in poštenega očeta, ki bi mu ne ušel, pa naj bo zaposlen kjerkoli, žarek očetovske ljubezni in skrbi na dom do svojih ljubljencev.

Te moževe in ženine misli naj bi bile tedaj po izvajanju dopisnika v kvar službi.

Gospod tovariš, če imate v resnici to misel, je to napačna misel!

Dobra, za službo vneto poštna uradnica, ali uradnica katerega koli resorta, ki si je volila svoj poklic v svoji mladosti, kakor ji je narekovala vest in srce, kateremu je že v začetku posvetila vse svoje fizične in duševne moči, kateri poklic je vzljubila s čistoto svoje ženske duše, ta uradnica bo ostala v kljub omožitvi vestna, dobra in zanesljiva uradnica, obenem pa tudi skrbna mati svojih otrok. Ona ne bo nikoli za trenutek pozabila, da je služba njen prvo izvoljeni poklic, ki daje podporo in vsakdanji kruhek njej in njenim ljubljenim otročičem. S prirojeno žensko samozavestjo, vztrajnostjo in samozatajevanjem se ga bo še tesneje oklenila v blagor naroda, države in v blagor svojih.

V njeni vedni treznosti se koncentrirajo njene misli edinole na-urad, na službene obveznosti in na dom. To je vsa njena zemeljska sreča, življenje in ponos. S svojo, četudi mehko roko, bo nekvarno svoji službeni obveznosti, igraje razrešila vozle do vzgoje in preskrbe svojih otrok, dočim ga marsikateri mož, kakor nas uče bridke življenske izkušnje, le še bolj zadrigne.

Država naj bi imela izgubo pri letnih dopustih, katere bi jim morala dovoljevati poleg normalnih. To naj bi bil torej vzrok za uvedbo celibata poštne uradnic.

Divno!

Gospod tovariš vidi torej samo to bruno v očesu pragmatiziranja nas bednih, žal, še ne pragmatiziranih poštne uradnic. Drugih nepreračunljivih letnih državnih izgub, ki si jih po nepotrebnem nakopava država,

prav zaradi nepragmatiziranja njenih zvestih uslužbencev, pa ne vidi.

Država bi ne izgubila ničesar pri bagatelnih izdatkih, ki bi jih imela pri dovolitvi dopustov, pač pa bi znatno pridobila. Nepobitno je, da črpa država najboljše, najzanesljivejši in najvestnejši svoj uradniški naraščaj edinole iz uradniških družin. Zdrav, skrbno vzgojen uradniški naraščaj je pa, naj že bo katerega koli poklica ali vrste, temelj in bodočnost naroda in države.

Kateri argumenti naj torej služijo državi ali posameznim njenim upravam za uvedbo celibata njenih uradnic? —

Prav nikaki! O tem so se prepričale že opetovano šolske in druge oblasti. Razpravljale so neštetokrat in se po večini izrekle proti uvedbi celibata.

Ako more omožena učiteljica nemoteno vpriči nedoraslih deklic vršiti svoje obveznosti, železniške in druge uradnice vršiti svojo službo, bi bilo neopravičljivo in nehumano kratiti ravno poštne uradnicam pravice, katerih se tovarišice drugih resortov že dolgo vesele. Ali naj bomo v resnici pri poštne upravi najbolj nazadnjaški?

Nobenega natolcevanja, nobene zavisti, nobenega zavijanja resnice, nobene kratitve in nasilnosti napram nam in napram našim deloma že po bivšem skupnem ministertvu podeljenim pravicam, se ne ustrašimo.

Kratenje zadobljenih in pripadajočih pravic uslužbencev je treba obsojati.

Kakor so imele druge korporacije in društva, tako ima tudi naše društvo in „Zveza“ sveto dolžnost, da odločno zastopa stališče nas včlanjenih tovarišic. Bilo bi nesvobodomiselnost, in nesocialno, ako bi se v časih, ko se splošno priznava enakopravnost obeh spolov, ko se govori o enakih pravicah in dolžnostih moških in žensk, zopet uvajal celibat edinole za poštne uradnice.

Še enkrat in zadnjič, važnejše koristi pragmatiziranja.

Tovariš F. P. je moj članek slabo čital, sicer bi mi ne mogel očitati, da se opravičujem zaradi površnosti, ki pa po njegovem mnenju sega predaleč. Koncem razprave sem le prosil, da se me ne graja zaradi površnosti, ker sem omenil samo one koristi, ki se meni zde važne. Torej ravno obratno.

Takrat sem imel v mislih n. pr. dopuste, ki pragmatičnemu osobju pripadajo po zakonu in ki jih lahko zahteva naslednje leto, ako jih v prejšnjem ni porabilo. Namenoma nisem hotel omeniti razlike, ki nastane pri obolesti pragmatičnega in nepragmatičnega uradnika, ko namreč prvi lahko brez dopusta zapusti svoj službeni kraj in še več takih malenkosti, ki so važne za maroderje itd., a se meni ne zde važne.

Zaradi lepo zvenceh „titelnov“ sva s tovarišem P. istih misli in končava, omenim naj le, da je on tej nevažni zadevici posvetil skoraj polovico članka. Debata o tej malenkosti bi izostala, če bi jaz že takrat kaj vedel o izenačenju s Srbijanci.

Ko sem pisal razpravo, sem imel pred seboj osnutek za pragmatiziranje, ki ga je dobilo vodstvo našega društva pri ministertvu v Beogradu, in sem upošteval samo koristi, ki bi jih dosegli, če bi se nameravani osnutek uresničil. Nisem torej govoril o tem, kaj želimo ali zahtevamo, ampak samo o tem, kar se nam je obljubilo. To je odgovor na: „Kategorije in naslovi naj se izenačijo.“ Danes bi pisal drugače. Oženjen sem in vem, da so ženske v blagoslovljenem stanju močno neokretne

in da ne delajo drugi dan po porodu službe, a prav zaradi tega je vprašanje celibata za nje jako važno — in baš o važnih pridobitvah sem pisal. Saj vendar nisem trdil, da se jaz s tem strinjam, ali, da se je društvo za tako ureditev ne vem kako ogrevalo. Navedel sem suh paragraf, ki ga bodo ženske lahko obdelovale in nadelavale toliko časa, da bo postal bolj umeten ali pa da bo popolnoma izginil.

Tovariš P. mi sicer priznava, da je pridobitev domovinske pravice važna zadeva, a omenja to v zvezi z drugim in tako kratko, da čutim omalovaževanje. Za vse one, ki so rojeni onstran naše sedanje meje, — in teh ni malo! — je to najbolj pereče vprašanje, ker bodo morali v najkrajšem času optirati, če ne bodo preje pragmatizirani. To vprašanje je veliko bolj važno kakor ono, da-li dobivam svoje službene prejemke na podlagi zakona ali uredbe. Res je, da normalna določila lahko izpremeni vsaka centralna vlada, ne verjamem pa, da bi prišlo kakemu ministru na um, osnovne plače po 1600 ali 3000 kron pritiskati navzdol. Sploh je razlika med razmerjem pragmatičnega in z dekretom nameščenega nepragmatičnega nameščenca do istega delodajalca — države — tako fina, da jo je težko dobro pojmovati.

Pokojnine? Ta pa drži! V prometnem tečaju se je nam o teh pokojninah toliko utepalo v glavo, da sem se na to utepavanje spomnil tudi ko sem pisal člančič, in sem tej zadevi posvetil poseben odstavek. Nesreča je hotela, da nam je baš tiste dni pripovedoval narodni predstavnik prof. Reisner, kako pojmuje to zadevo finančni minister Kumanudi. Gospod minister je bil baje mnenja, da ne more veljati dinarska plača za osnovo pokojnine, dokler ni kritja. Če bodo ostale pokojninske osnove v kronskih edinicah, potem me ne brigajo, ker niso važne. Tako sem mislil in črtal cel odstavek. Čujem, da je gospod minister dobil kritje in izpremenil svoje naziranje.

Gospod urednik bo postal gotovo nejevoljen, ako ga bomo predolgo nadlegovali z isto snovjo. Zaradi tega končam definitivno. Pomisleke, ki bi jih imel mogoče še tovariš F. P., bo skušal razpršiti podpisani v zasebnih pismih.

Otoničar pri ček. uradu.

Organizatorično gibanje.

Ustanovitev podružnice.

Pripravljalni odbor „Osrednjega društva poštних in brzovjavnih uslužbencev v Ljubljani, podružnica v Mariboru“ je dne 16. aprila t. l. sklical občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik: Majcen Ivan;

podpredsednik: Lorti Jožef;

tajnika: Kislinger Rado in Verbanjšek Matija;

blagajnika: Gorup Zdravko in Baumann Vinko;

preglednika: Brečko Ignacij in Dobrila Franjo;

odborniki: Lakovič Miha, Veber Milan, Poseb Ivo,

Sajina Franjo, Škof Matija, Grafenauer Klemenc.

Odbor.

Strokovni del.

Iz čekovne službe.

Dr. Boža Maričić, sedanji ravnatelj ček. urada v Zagrebu, je izdal brošuro „O poštanskem čekovnem prometu“, v kateri so navedene nekatere dobrote in koristi poštne čekovnega prometa, ki je še premalo znan v Hrvatski, a gotovo neznan v Srbiji, Črnigori in Macedoniji.

Korist čekovnega prometa je dokazana v vseh evropskih državah tako za splošno gospodarstvo kakor za

vso javno upravo, in vsak poskus, ki hoče popularizirati ta za vsako moderno državo neobhodno nujen promet, je treba radostno pozdraviti.

Pri vpeljavi tega prometa pa ne zadostuje statistika poedinih sličnih zavodov, potrebna je pač strokovna naobrazba in dovršeno strokovno znanje, ker se mora sistem čekovnega prometa popolnoma prilagoditi prometnim razmeram, ako hoče imeti uspeh.

Gori omenjena brošura trdi, da bi samo centralizacija čekovnega prometa odgovarjala v polni meri zahtevam naše države, čeprav priznava brošura, da so naše sedanje prometne zveze nezadostne. Brošura pobija tudi „Osnovo zakona o uvodu poštansko srednjog, čekovnog i predoznačbenog (žiro) prometa u Kraljevstvu Srba, Hrvata i Slovenaca, katero je ministarstvo pošta i telegrafa natisnilo“. Ta brošura namreč predlaga decentralizacijo čekovnega prometa.

Meni ni znano, kdo je izdelal to „Osnovo zakona“, moral pa je biti strokovnjak, ker je vsako točko strokovno pravilno obrazložil.

Prvi in neobhodno potreben pogoj za uspešni čekovni promet je dobra poštna zveza, a ta pri nas, žal, manjka in trajalo bo še desetletja, preden se uvede.

Z ozirom na to sem že v februarju leta 1919. na ministrstvo za pošto in brzovjav, uradno vložil načrt, po katerem naj bi se uvedel čekovni promet po vsej državi. Predlagal sem decentralizacijo prometa in centralizacijo uprave in računovodstva, da se zmanjša delo in stroški. V glavnem se pa moj načrt ujema z gori navedeno tiskano „Osnovo zakona“ in po moji 28 letni strokovni skušnji se strinjam popolnoma z obrazložitvijo tega zakona.

Dunajska hranilnica, ki je bila v poštno-čekovnem prometu vzor za vso Evropo, ni mogla uspešno poslovati z Dalmacijo in Bukovino. Zaradi prepočasnega dela so prihajale vedno reklamacije, dasi je bila zveza med Splitom ali Černovicami in Dunajem gotovo boljša, kakor je danes zveza med Splitom in Beogradom ali Zagrebom.

Lastniku računa je gotovo vseeno, kje se vodi njegov račun, če se vplačilo hitro vknjiži in če more hitro razpolagati s svojo imovino. Toda poglejmo, kako bi izgledalo to pri centralizaciji in sicer vzemimo slučaj na najbolj vpeljani zvezi.

Dolžnik v Kranju bi plačal v ponedeljek trgovcu v Ljubljani znesek na njegov čekovni račun. Položnica prispe v Beograd v sredo popoldne in se vknjiži v četrtek. Računski izpisek s to vknjižbo pride v soboto popoldne v Ljubljano, in trgovec more razpolagati z zneskom v najboljšem slučaju v ponedeljek. Iz Kranja v Ljubljano torej celih 8 dni. To pa še v najboljšem slučaju.

Vsak trgovec ima največ prometa v pokrajini, kjer trguje. Samo posamezna plačila ima v drugih delih države. Če je pri teh vplačilih nekaj zamude, to lahko prenese. Zato pa mu prihajajo vsa druga vplačila najmanj 5 do 6 dni prej.

Mnogo bi ne koristilo, če bi se otvorile v večjih mestih blagajne za izplačila, zakaj blagajna ne more izplačati zneska prej ko je vknjižen na računu in mora torej na vsak način čakati na obvestilo centrale, ki račune vodi. Ako bi pa blagajna vodila kake podračune, bi to ves promet zelo kompliciralo, oviralo bi kontrolo in bi lastnik računa mogel v vsakem slučaju hitro razpolagati samo z malim delom svoje razpoložljive imovine.

Gori omenjena tiskana „Osnova zakona“ je strokovno dobro premišljena in se bo vsak strokovnjak prav gotovo z njo skladal. Pritrdil bo, da je pri sedanjih poštne zvezah v naši državi uspeh mogoč samo

v decentralizaciji prometa, ki pa ne izključuje centralne uprave.

Stroški za 4 ali pa 5 uradov se ne smejo računati po ustroju dosedanjih čekovnih uradov, in bi se mogli, ako bi se strokovno vodili, mnogo ceneje voditi. Josip Klemenčič, nadkontrolor pošt. ček. ur. v Ljubljani.

„Hughesov brzojavni aparat.“

(Nadaljevanje.)

Nemškemu „Sperrkegel“ pravi zaporni stožec, dasi je tisti zob vsemu prej podoben, samo stožcu ne. Zakaj bi mu ne rekli „zaporni zob“?

„Postavek“ (s) je stolpce, na katerem je pritrjena kotvica nad elektromagnetoma. Tudi „lesni podstavek“ ni za nič, saj ni nikak podstavek, ampak „vstavek“ (Holzeinsatz), da varuje železno armaturo. To je ozka, železna letvica ob krakih magnetov, da ga z njo oslabimo ali ojačimo.

„Na vsak krak (podkvastega magnetov) je pritrjeno tečajno kopito iz mehkega železa“, pravi na 10. strani v odstavku „Elektromagnet M.“ Nemškemu „Polschuh“ pa menda vendar ne bomo rekli „tečajno kopito“, pa tudi „polarni čevlji“ ne, kakor se čita v neki slovenski fiziki. Če govorimo o severnem in južnem tečaju naše zemeljske oble, je to čisto v redu, ker sta severni in južni pol res ob tečajih zemeljske osi. Magnetna pola ali tisti točki, kjer se pojavlja najmočnejši magnetizem pa nista ob tečajih, ampak „samo“ nekaj korakov proč i. s. severni magnetni pol za malenkost 4000 km., južni pa za 3200 km. ozir. za 20 ozir. 16° od astronomskih tečajev, in ne morebiti na površju, ampak v notranjščini zemlje. Torej s „tečajji“ ali „tečajniki“ in tudi s „skrajniki“ ne bo nič. Najbolj nam kaže, da obdržimo, „magnetne pole“.

Kaj pa „kopito“? G. prevajalec pač ne ve, kako so pritrjena ta „kopita“ na tiste krake. Ako bi mu bil g. avtor prav dopovedal, da so to samo koščki mehkega kovaškega železa, da z njimi zavarujemo jakost magnetov pred vnanjimi vplivi, pa bi bil morda zapisal, da je na vsak krak pritrjena nada. Fiziki ji pravijo tudi armatura.

Naslednji stavek „Uravnanje elektromagnetov (udarni vijak)“ nam zopet jasno kaže, da jo je prevajalec zakrožil po svoje, ker mu avtor ni znal obrazložiti tistega „udarnega vijaka“ (Anschlagschraube) ali pa najbrž ni razumel tiste njegove razlage, kar mu prav radi verjamemo. Ako bi se bil prevajalec v tem primeru naslonil na nemško besedilo, pa bi bil pravo pogodil. Ta nesrečni „udarni vijak“ ne udarja namreč na kotvo, ampak narobe, kotva obenj. Zakaj bi temu vijaku ne rekli „naravnavalni vijak“, ker z njim res naravnavamo razdaljo med njim in kotvico? Vsi tisti razni Stell-, Einstell-, Anschlag- in Regulierschrauben niso nič drugega kakor „naravnavalni vijaki“ in pri teh ostanjimo. Saj se da prav lahko opisati, kje je ta in ta naravnavalni vijak, na pr. naravnavalni vijak med kotvico, na prožilnem vzvodu ali ob stojalcu itd.

„Protivijak“ je nemški Gegen- ali tudi Fixierschraube. Kadar naravnavamo kako določeno razdaljo, privijemo, pritegnemo ali morda še bolje, zategnemo tisti drugi vijak do konca zavoja (Schraubengang) tako, da se prvi vijak ne more ne odviti, ne priviti, ne more ne naprej, ne nazaj, če se še tako stresa. To ni nikak „protivijak“ ali „nasprotni vijak“, saj se navija in odvija v isto smer kakor naravnavalni vijak. Ali bi mu ne rekli morda „zatezalni vijak“?

Na 11. strani čitamo v drugem odstavku: „Kotva A, ki jo vzmeti (j) tiščita navzgor, mora ležati enakomerno na obeh polih vzporedno z ravnino mize“. Nemške „Polflächen“ je prevedel tu prav dobro na „obeh polih“, a

takoj v naslednjem stavku ima prav za to besedo zopet „tečaj“, ko pravi: „med kotvo in tečajem je položen izoliran trak papirja“. Prevedel je to, a prav slabo, po nemškem izvirniku: „Die Polflächen sind vom Anker durch einen Papierstreifen isoliert.“ Saj trak ni izoliran, ampak trak izolira kotvo in tisti „tečaj“ ali bolje, oba pola. Ednina tukaj ni umestna, pa tudi tedaj ne, če prevedemo „pol“ s „tečajem“, kar bi bil avtor pač lahko popravil, — seveda če bi poznal naš jezik tako, kakor ga ne.

Nemški besedi „Lagerung“ pravi „ležišče“. Kaj bi ne bilo boljše „osovina“?

„Wenn die Eisenarmatur ganz hinein geführt wird“ sta prevedla: „Ako je železna armatura popolnoma vpejlana“, ker se prevajalcu še sanja ne, kako se manipulira s tisto letvico ali armaturo, sicer bi bil prav gotovo rekel: če potisnemo železno armaturo do kraja (do konca, prav notri ali kaj podobnega). (Konec prihodnjic.)

Kdor še lista ni naročil, naj to stori takoj!

Razne vesti.

Umril je v nedeljo 1. maja po dolgi in mučni bolezni tovariš Ivan Mahkota, uradni sluga pri brzojavnem skladišču poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Zapušča ženo in nepreskrbljenega otročiča. Dolga zavrtna bolezen je pobrala vse, tako da se nahaja družinica sedaj v hudi bedi. Kdor more, naj pomaga! Darove sprejema uprava lista.

Podporno društvo! Zopet imamo slučaje, ki nam dajejo misliti, kako pomagati onim tovarišem, ki jih obiščejo razne nezgode in so tako potisnjeni z družinami vred v obupen položaj. — Pomagajmo drug drugemu! — Ustanovimo si takoj podporno društvo! Prihodnja seja „Zveze“ naj že o tem odloči! Zato se je udeležite vsi oni, ki mislite delati na tem polju!

Pogrebno društvo kr. poštne in brzojavne nižjih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani naznanja svojim članom, da je dne 3. maja t. l. umrl član Ivan Mahkota v Ljubljani. Prosimo vse naše člane, da vpošljejo po poslanih položnicah po 5 kron kot pogrebni prispevek za pokojnega.

Draginja mesa. „Jugoslovanski Železničar“ od 6. maja 1921 prinaša približno sledeči članek, s katerim se popolnoma strinjamo: Mesarji ne vidijo potrebe pokoravati se odredbam deželne vlade. „Zveza jugoslovanskih železničarjev“, „Zveza poštne organizacij“ in „Osrednja zveza javnih nameščencev in upokojencev“ so dne 19. aprila t. l. dobile zagotovilo od predsednika deželne vlade, da se z 20. aprilom izenačijo cene govejemu mesu v Ljubljani s cenami v Mariboru, Kranju in Novem mestu. Zaradi tega so združene organizacije odstopile od nameranih represalij. Dne 23. aprila so bile objavljene cene za meso slabše vrste po 28 kron, boljše vrste pa po 32 kron kilogram. Te cene pa še danes niso v veljavi. Res pa je, da se prodaja meso najslabše vrste po 32 kron, boljše vrste pa do 40 kron kilogram. Dne 28. aprila je predsednik ZJŽ ponovno posredoval pri predsedniku deželne vlade in ga vprašal, če se spominja svoje izjave z dne 12. in 19. aprila, da odvzame mesarjem, ki bi ne hoteli sekati mesa po maksimalnih cenah, obrtno koncesijo. Predsednik deželne vlade je izjavil, da stori takoj vse potrebno, da se maksimalne cene uveljavijo. Tržno nadzorstvo se je 1. maja opravičevalo, da se maksimalne cene po 28 in

32 niso mogle držati pri vseh mesarjih, ker so cene za prevoz volov iz Hrvatske previsoke. Združene organizacije bodo ukrenile vse potrebno in bodo znale preprečiti nadaljnje zlobne manipulacije mesarjev — milijonarjev. Opozarjamo pa tudi deželno vlado na dano obljubo, ker smo sicer primorani poseči po samopomoči.

Popravek. V članku „Izza zadnjega poštne kongresa v Madridu“, s katerim smo pričeli v 7. številki, bi se moral glasiti prvi stavek v drugem odstavku: Kongres je trajal od 1. oktobra do 30. novembra 1920.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo se je konstituiralo. — Po potrjenih pravilih zastopa vse interese stan. najemnikov in brezstanovalcev ter sprejema člane na odborovih sejah. — Članarino sprejemata blagajnik Podboj Karol, Šentpetrska vojašnica šoba št. 4 in tajnik Pirc Ivan, Prisojna ulica 3/II. od 14. do 15. ure. Pristopnina 1 krono, članarina 2 kroni. — Pripomba: Za poštne nameščence, ki bi ta čas ne bili prosti ali se jim je drugače nemogoče včlaniti pri blagajniku ali tajniku, prevzema članarino Rifelj Franc, poštni strok rač. oddelek. Ker imenovani ne more sprejemati strank, naj uradi oz. oddelki napravijo seznam, ki ga novi člani podpišejo in prilože znesek po 3 krono oziroma za vsak nadaljni mesec po 2 kroni več. — Ti tovariši se bodo predlagali na odborovih sejah, po sprejemu pa se jim napravijo članske izkaznice.

Mrtvilo. — Naše načelo je, da bodrimo tovariše na delo. Za to porabimo vsako priliko in tako povzemamo tudi članek, ki je izšel v zagrebškem „Našem Glasu“. Pripisal ga je ljubljanski „Naš Glas“ v 7. številki približno tako-le:

Kakor se vidi, smo zadovoljni in mirno čakamo, kaj pride. Samo nekaj naših ljudi se eksponira in kriči, vse drugo pa molči ali pa na tihem zabavlja čez mrtvilo, katerega je samo-krivo. Samo kadar se govori o dodatkih na plačo, se zgane nekoliko večje število nameščencev, toda le za hip. Nato je tišina še tišja. To je vzrok dejstva, da smo še vedno tam, kjer smo bili med vojsko in takoj po vojski, da smo torej še vedno najrevnejši stan v državi. Vidi se pa, da ta skušnjava, ki smo jo morali prestati v zadnji dolgi dobi, še ni bila dovolj težavna, ker nas še ni zadostno poučila in nam ni vcepila dovolj zmisla za skupno delo. Treba bo menda še novih, težjih preizkušenj. Na vidiku je službena prigmatika in zaradi našega brezdelja jo delajo brez nas. Zapomnimo si, da smo za vse, kar nas doleti, krivi sami. Če bi se dovolj zavedno brigali zase, če bi nastopali složneje in energičneje zahtevali kar nam gre, bi nam bilo bolje.

Listnica uredništva.

Odgovor: — Belacerkev. Vaše mnenje o celibatu se strinja z našim. Dobili smo pa o tem še boljši članek. Priobčimo tega, potem pa za celibat v našem listu nekaj časa ne bo prostora. Oglasite se s kako drugo snovjo.

Odgovor: Vodice. — Več pojasnil Vam o tej zadevi žal tudi mi za sedaj ne moremo dati. Za vprašanje je pa zanimanje tudi drugod in se bo moralo prav kmalu rešiti.

Tovariš Plausteiner, Maribor. — Vaša ideja je pametna. Da bi Vas le posnemali tudi drugi tovariši in razširili list še po drugih kavarnah v Mariboru in drugod. Tudi ljubljanski javnosti bi ne škodovalo, če bi nas malo izpoznala.

Odgovorni urednik Janko Tavzes, višji poštni oficijal, Ljubljana. Izdaja „Zveza poštne organizacij za Slovenijo“ v Ljubljani. Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

J. FON, Stari trg 6, Ljubljana

trgovina mešanega in delikatesnega blaga priporoča cenjenim odjemalcem kavo, riž, olje, čaj, likerje itd. po najnižjih dnevnikih cenah. (50)

Trgovina Josip Petelinc □ Ljubljana

Sv. Petra nasip št. 7

(10)

Tovarniška šivalnih strojev v vseh opre-
zaloga — mah, mate-
rijal kot pred vojno. — Igle, olje in vse posa-
mezne dele. — Galanterijo, modno blago, no-
gavice, srajce, na debelo in drobno.

Ugodni plačilni pogoji

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami
prepleskano hišo naj so obrne edino le na tvrdo

STONE MALGAJ

pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ulica številka 6

Trgovina O. BERNATOVIČ

priporoča največjo izbiro najnovjših, najfinejših in najcenejših
oblek za gospode, dame in otroke
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 5-6. (24)

Nabirajte oglase! To priporočamo
zlasti tovarišem poštarjem na deželi.
Pišite v „Poštni Glasnik“!
Vsak dopis dobrodošel!

I. JAX & SIN, LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 15

priporoča svojo bogato zalogo

ŠIVALNIH STROJEV

za rodbino in obrt. (15)

Stroji za pletenje
Pisalni stroji „Adler“
Vozna kolesa

Styria Dürkopp
Orožno kolo (Waffenrad)

Ceniki zastonj in franko.

Priporoča se trgovina z mešanim blagom

FRIDERIK ŠERBEC

LJUBLJANA, STARI TRG ŠTEV. 4. (26)

Trgovci! Trafikanti!

POZOR!

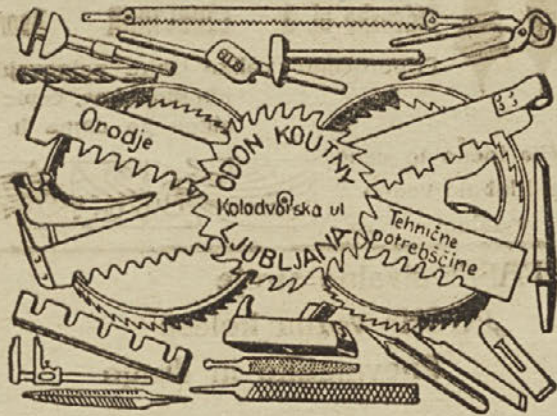
Cigaretni papir, stročnice, Oleschau papirčke z vodotiskom, pisalni papir, rokavice, sukanc, bombaž, kremo, ličilo, konjske ščetke, vezalke, sesalke, plavila ter vsako vrsto galanterijskega in manufakturnega blaga kupite najceneje in po konkurenčnih cenah pri

(35)

tvrdki

Oroslav Certalič, Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 33

(9)

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Veletrgovina z manufakturnim blagom, pleteninami in perilom

Priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega suknenega, volnenega, svilenega in perilnega blaga. — Dalje različne trikotaže, nogavice, perila za dame in gospode itd.

(22)

Cene primerne!

Solidna postrežba!

F. Pečenko

Ljubljana
Turjaški trg

Trgovcem v Jugoslaviji!

Galanterija — Pletenine

(47)

V zalogi:

Aida
Lucia
Jolanda
Kvačkanec
Znamvanec
Platno za
rijuhe
Kordsamt
i. t. d.
Sukanec
Vezalke
Nogavice
vseh vrst.
Najnižje
cene,
ker iz prve
roke.

Velika zaloga **novih dvokoles** različne pneumatike tudi za otročje vozičke, šivalni stroji in vsakovrstni deli po ceni pri **Batjel-u**, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otročji vozički, šivalni stroji itd. v popravilo. (48)

Mehanična delavnica Karlovska cesta št. 4.

(16)

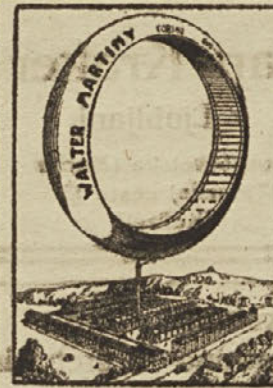
Trgovina usnja

ANTON KUNSTEK, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4

priporoča svojo veliko zalogo usnja v vsaki množini

Cene solidne in nizke!

(52)

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Marting. — Autogaraže in autodelavnice s stiskalnico za montiranje gumijevih obročev pod vodstvom inženirja v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. — Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovor. avtomobilov

Centrala:

Ljubljana,

Rimska cesta šte. 2.

Podružnice:
Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. šte. 470.
Maribor, Jurčičeva ulica 9, telefonska št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3. (40)

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD

r. z. z. o. z.

Marijin trg šteč. 8.

V LJUBLJANI.

Wolfova ulica šteč. 1.

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLJNI LENDAVI.

Poštni čekovni račun šteč. 11.323. Telefon šteč. 54.

Brzjavni naslov: Jugoslovanskikredit, Ljubljana.

SPREJEMA hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

Hranilne vloge se izplačujejo
brez odpovedi

4 ¹/₂ ⁰/₁₀₀

Hranilne vloge z odpovednim ro-
kom se obrestujejo po dogovoru.

čistih brez odbitka. Izvenljubljski vlagatelji dobe poštne položnice. (40)

Denarni promet v lanskem letu: 128,000,000 K. — Jamstvena glavnica 2 in pol milijona K.

Najmodernejše obleke, površnike za gospode, kostume, pomladne toalete za dame.

Obračanje obtek, moderniziranje kostumov v osmih dneh.
Uradništvu obleke na obroke!

Lastna zaloga najfinejšega blaga in ž-mic (Rosshaar) za obleke.
Cene delu za moške obleke 600 K, ženske kostume 650 K.

S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6/1, Ljubljana.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni

Edina najkrajša črta preko Havre, Cher-
bourg in Antwerpen v Newyork. — Vozne
listke in zadevna pojasnila izdaja edino
koncesijonirana potovalna pisarna

(21)

Ivan Kraker
v Ljubljani

Gospovetska (Marije
Terezije) cesta 13
(Kolizej)

Žepne, stenske, nihalne. kuhinjske ure,
budiljke, zlatnino in srebrnino

kupite najceneje pri tvrdki (43)

IVAN PAKIŽ v Ljubljani, Stari trg šteč. 20.

TOVARNA JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ulica šteč. 4.

Barva
vsakovrstno blago.
Kemično čisti
obleke.
Svetlolika
ovratnike zapestnice in
srajce.

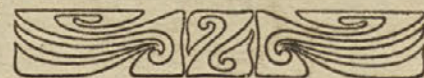
PODRUŽNICE:
MARIBOR
Gosposka ulica šteč. 38.
NOVO MESTO
Glavni trg.
KOČEVJE
št. 39. (42)

Modni salon Stuchly-Maške

Židovska ul. 3 LJUBLJANA Dvorški trg 1

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svile-
nih klóbukov, čepic in slam-
nikov za dame in deklice

Popravila točno in ceno
Žalni klóbuki vedno
v zalogi (18)

„PFAFF“ šivalne stroje (41)

„PUCH“ vozna kolesa

Pnevmatiko in drugo

priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica 7.

Vse potrebščine za šivilje in krojače dobite najceneje
in dobro pri

T. EGER-ju (36)

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2.

Tukaj se ne preceni! Prijazna in točna postrežba!